

Spis treści

Wstęp	XI
Wykaz skrótów	XV
Bibliografia	XXV
Rozdział I. Zasada stałej suwerenności nad zasobami i bogactwami naturalnymi	1
§ 1. Kontekst historyczny i ewolucja	1
§ 2. Zasada stałej suwerenności nad zasobami naturalnymi jako źródło prawa międzynarodowego	17
Rozdział II. Prawa i obowiązki wynikające z zasady stałej suwerenności nad zasobami naturalnymi	25
§ 1. Gospodarowanie zasobami naturalnymi	27
1. Prawo do swobodnego dysponowania zasobami naturalnymi .	27
2. Prawo do swobodnego poszukiwania i eksploatacji zasobów naturalnych	29
3. Prawo do odzyskania skutecznej kontroli i do odszkodowania	31
§ 2. Rozwój gospodarczy państwa i dobrobyt narodów	33
1. Prawo do korzystania z zasobów naturalnych dla rozwoju kraju	33
2. Obowiązek wykonywania stałej suwerenności narodu na rzecz rozwoju i dobrobytu narodów	34
3. Obowiązek poszanowania praw i interesów ludności rdzennej	36
§ 3. Ochrona środowiska	41
1. Prawo do zarządzania zasobami naturalnymi zgodnie z polityką ekologiczną państwa	41
2. Obowiązek ochrony i zrównoważonego wykorzystania naturalnych bogactw i zasobów	43
§ 4. Współpraca międzynarodowa	50
1. Obowiązek współpracy na rzecz rozwoju międzynarodowego	50
2. Prawo do sprawiedliwego udziału w korzyściach płynących z transgranicznych zasobów naturalnych	53

3. Obowiązek sprawiedliwego podziału transgranicznych zasobów naturalnych	55
§ 5. Ochrona inwestycji	57
1. Prawo do regulowania inwestycji zagranicznych	57
1.1. Prawo do regulowania inwestycji zagranicznych jako takich	57
1.2. Prawo do regulowania przyjmowania zagranicznych inwestycji	60
1.3. Prawo do wykonywania władztwa nad inwestycjami zagranicznymi	61
2. Prawo do wywłaszczenia lub nacjonalizacji inwestycji zagranicznych	63
2.1. Prawo do przejęcia własności jako takiej	64
2.2. Prawo do swobodnego określenia warunków nacjonalizacji	66
2.3. Prawo do odmowy zapłaty odszkodowania lub do jego dowolnego ustalenia	67
2.4. Prawo do swobodnego wyboru środków rozstrzygnięcia sporów dotyczących nacjonalizacji	69
2.5. Prawo do rozwiązywania sporów w oparciu o prawo krajowe	73
3. Obowiązek poszanowania prawa międzynarodowego i sprawiedliwego traktowania inwestorów zagranicznych	75
4. Obowiązki związane z prawem do przejęcia własności zagranicznej	78
4.1. Wymóg działania w interesie publicznym	78
4.2. Warunek działania bez dyskryminacji	80
4.3. Warunek wypłaty odszkodowania	81
4.4. Warunek zachowania standardu odszkodowania	83
4.5. Wymóg przeprowadzenia rzetelnego postępowania	87
Rozdział III. Globalne zarządzanie zasobami ropy i gazu	89
§ 1. Pojęcie globalnego zarządzania	90
§ 2. Charakterystyka zarządzania zasobami ropy i gazu	98
§ 3. Zrównoważony rozwój w zarządzaniu sektorem naftowo-gazowym	107
1. Grupa Banku Światowego	110
2. <i>Equator Principles</i>	112
3. <i>Global Compact</i>	113
4. <i>Global Reporting Initiative</i>	114
5. <i>Extractive Industries Transparency Initiative</i>	116

6. <i>Voluntary Principles on Security and Human Rights</i>	117
7. <i>Mining and Protected Areas</i>	118
§ 4. Architektura instytucjonalna	119
Rozdział IV. Reżimy zarządzania zasobami ropy i gazu	129
§ 1. Obrót handlowy	131
1. Tranzyt	131
2. Reżimy instytucjonalne	135
2.1. Światowa Organizacja Handlu (WTO)	135
2.2. Konferencja Traktatu Karty Energetycznej	144
2.3. Preferencyjne porozumienia handlowe	147
2.4. Organization of the Petroleum Exporting Countries (Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową – OPEC)	158
2.5. Forum Państw Eksporterów Gazu (GECF)	159
§ 2. Ochrona inwestycji	160
1. Umowy inwestycyjne	160
2. Wywłaszczenie	168
3. Przesłanki legalności wywłaszczenia	178
3.1. Cele publiczne	179
3.2. Zakaz dyskryminacji	182
3.3. Rzetelny proces	184
3.4. Odszkodowanie	187
3.5. Proporcjonalność	191
3.6. Sprawiedliwe i równe traktowanie	193
3.7. Brak nadużycia prawa	194
3.8. Brak bezpośrednich korzyści dla państwa	195
4. Specyfika inwestycji w sektorze wydobywczym	196
§ 3. Ochrona środowiska	201
1. Klimat	201
1.1. ONZ	201
1.2. WTO	206
1.3. Konferencja Karty Energetycznej	207
1.4. Unia Europejska	208
1.5. NAFTA	209
2. Zrównoważone i sprawiedliwe zarządzanie przemysłem wydobywczym	210
3. Bioróżnorodność	218
4. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	221
§ 4. Zasoby wydobywalne na obszarach morskich	225
1. Ustanowienie suwerenności nad zasobami podglebia i dna morskiego na szelfie kontynentalnym	225

2. Eksploatacja zasobów kopalnianych na podstawie konwencji o prawie morza	231
3. Konwencje regionalne	245
§ 5. Przejrzystość i rozliczalność	248
1. Inicjatywy międzynarodowe	248
2. Kreowanie globalnych norm i standardów	254
3. Przejrzystość i kontrola publiczna w umowach inwestycyjnych i arbitrażu	257
4. Regulacje antrykorupcyjne	269
§ 6. Ochrona społeczności lokalnych	271
1. Porozumienia na rzecz rozwoju społeczności lokalnej	271
2. Zasada swobodnej, uprzedniej i świadomej zgody ludności rdzennej	279
2.1. Międzynarodowe prawo praw człowieka	280
2.2. Międzynarodowe prawo środowiska	285
2.3. Procedura uzyskania zgody	288
3. Zachowanie należytej staranności	291
3.1. Obowiązek państwa w zakresie ochrony praw człowieka ...	293
3.2. Odpowiedzialność korporacyjna w zakresie poszanowania praw człowieka	296
3.3. Mechanizmy zaradcze	303
3.4. Raportowanie	308
Podsumowanie	311